

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

31.03.17 nr. 03/2231

Ref: adresa Cancelariei de Stat
nr. 31-06-2106 din 22.03.2017

Cancelaria de Stat

Ministerul Justiției a examinat Avizul Curții Constituționale nr. 1 din 24 ianuarie 2017 asupra proiectului Legii pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova și comunică următoarele.

Dreptul la asociere nu este un drept absolut, aspect consacrat în art. 11 § 2 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare – Convenția Europeană). Astfel, similar legislației altor state (art. 9 alin.(2) din Constituția Germaniei; art. 78 alin.(2) din Constituția Danemaricii, art. 43 alin.(3) din Constituția Croației, art. 18 din Constituția Italiei, art. 20 alin.(3) din Constituția Macedoniei, art. 40 alin.(2) și (4) din Constituția României, etc.), alineatul (2) al articolului 42 din proiectul de lege, stabilește limitele exercitării dreptului la asociere.

Nu poate fi reținută obiecția Curții Constituționale de a exclude alin. (2) al art. 42 din inițiativa legislativă a Guvernului, aprobată prin Hotărârea nr. 1445 din 30 decembrie 2016 pe motivul că art. 54 din Constituție cuprinde normele cadru care reglementează cazurile de restrângere a unor drepturi sau libertăți fundamentale. Or, alin.(2) propus în proiectul legii ar reprezenta o normă specială în raport cu norma generală de la art. 54 din Constituție aplicabilă drepturilor și libertăților fundamentale consacrate în art. 25-53 din Legea fundamentală.

Analiza comparativă a reglementărilor propuse la alin.(2) al art. 42 și alin.(2) al art. 54 din Constituție (textele se anexează), care aparent ar putea constitui obiectul unor dublări, denotă totuși diferențe de conținut cu caracter specific limitelor ce pot fi aduse dreptului la asociere în spiritul Convenției Europene. Prin excluderea alin.(2) din art. 42 propus în proiectul legii nu s-ar asigura corespunderea și coerența cu art. 11 § 2 al Convenției Europene.

Mai mult, Constituția Republicii Moldova nu dispune de o unitate de reglementare a drepturilor separat de restricții sau limitări. Cu titlu de exemplu, în pofida existenței normei generale de la art. 54, alin.(2) al art. 30 și alin.(3) al art. 32 din Legea supremă, dispun de restricții specifice privind secretul corespondenței și libertatea opiniei și exprimării.

O abordare similară există în Constituția României, care la art. 40 alin. (2) și alin.(4) stabilește restricții proprii exercitării dreptului la asociere, iar la art. 53, Legea fundamentală a statului român impune restrângeri pentru exercițiul unor drepturi sau libertăți, operînd cu formula generală: dacă sunt necesare într-o societate democratică, proporționale cu situația care le-a determinat, aplicate în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății, etc.

În contextul celor expuse, Ministerul Justiției nu susține excluderea alin. (2) din art. 42 și consideră oportună promovarea proiectului de lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova în redacția aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1445 din 30 decembrie 2016.

MINISTRU

Vladimir CEBOTARI

Tabelul comparativ privind limitele dreptului la asociere

Limitările dreptului la libera asociere conform proiectului	Limitările dreptului la libera asociere conform art. 11 alin. (2) Convenția Europeană a Drepturilor Omului	Limitările dreptului la libera asociere conform articolului 54 alin. (2) din Constituție
<i>În cazul cînd constituie o măsură necesară într-o societate democratică</i>	<i>În cazul cînd constituie o măsură necesară într-o societate democratică</i>	---
<i>asigurarea securității naționale</i>	<i>asigurarea securității naționale</i>	<i>interesele securității naționale</i>
<i>asigurarea ordinii publice</i>	<i>asigurarea ordinii publice</i>	<i>ordinii publice</i>
<i>prevenirea infracțiunilor</i>	<i>prevenirea infracțiunilor</i>	<i>prevenirii infracțiunilor</i>
<i>protejarea sănătății, moralei</i>	<i>protejarea sănătății, moralei</i>	---
<i>protejarea drepturilor și libertăților altor persoane</i>	<i>protejarea drepturilor și libertăților altor persoane</i>	<i>protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane</i>
---	---	<i>demnității altor persoane</i>
---	---	<i>normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional</i>
---	---	<i>integrității teritoriale</i>
---	---	<i>bunăstării economice a țării</i>
---	---	<i>în scopul prevenirii tulburărilor în masă</i>
---	---	<i>împiedicării divulgării informațiilor confidențiale</i>
---	---	<i>garanțării autorității și imparțialității justiției</i>